

ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҒЫЛЫМДАР БАҒЫТЫ
НАПРАВЛЕНИЕ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ НАУК
DIRECTION OF PEDAGOGICAL SCIENCES

тақырыптық рубрикалар / тематические рубрики / subject headings

ПЕДАГОГИКА ЖӘНЕ ОҚЫТУ ӘДІСТЕМЕСІ –
ПЕДАГОГИКА И МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ –
PEDAGOGY AND TEACHING METHODS

ӨОЖ 378.1

¹Тұрғынбаева Б.А., ²Төлешова А.Ә.,* ²Мамадалиев С.Т.

¹педагогика ғ.д., профессор, Абай атындағы ҚҰПУ, Алматы, Қазақстан

²магистр оқытушы, М.Әуезов атындағы ОҚМУ, Шымкент, Қазақстан

²магистр оқытушы М.Әуезов атындағы ОҚМУ, Шымкент, Қазақстан

САНАНЫҢ АШЫҚТЫҒЫ ТҰРҒЫСЫНАН БОЛАШАҚ МҰҒАЛІМДЕРДІҢ
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ӘЛЕУЕТІН ДАМУЫ

Автор корреспондент: akerke-91@mail.ru

Түйін: Мақалада сананың ашықтығы тұрғысынан болашақ мұғалімдердің шығармашылық әлеуетін дамыту мәселесі қарастырылған. Шығармашылық ойлаудың бір түрі-ойлау жаңа субъективті өнімнің пайда болуымен және оны жасау бойынша танымдық қызметте жаңа әзірлемелермен сипатталады. Бұл жаңа оқиғалар мотивациямен, мақсатпен, бағалаумен, мағынамен байланысты. Креативті ойлау репрографиялық ойлау деп аталатын білім мен дағдыларды пайдалану процесінен ерекшеленеді. Өнер табиғатын зерттеу философиядағы, әлеуметтанудағы, әдебиеттанудағы эстетикалық теориялардың іргелі мәселесі болып табылады. Қазіргі қиын кезеңдерде адами сана мен білімнің тез өсуі, ғылыми әлеует пен күштің артуы көркем шығармашылыққа терең көзқарасты талап етеді. Осыған байланысты өнердің сипаты ұлттық негізде жаһандану үдерісіне өзгеріс, ілгерілеу, бейімделу үшін негізделген. Бұл оқушылардан өзінің ішкі рухани әлемін үнемі жетілдіруді, еңбекқорлықты және терең білімді қажет етеді. Қазіргі білім беру технологияларының мақсаты-міндетті білім деңгейін қалыптастыру арқылы оқушыларды шығармашылық деңгейге шығару.

Кілттік сөздер: сананың ашықтығы, болашақ мұғалім, шығармашылық әлеует, білім беру, педагогика, дамыту, инновация, технология

Кіріспе

Қазақстан Республикасының Білім туралы Заңында Білім беру жүйесінің басты міндеті – ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтар, ғылым мен практика жетістіктері негізінде жеке адамды қалыптастыруға және кәсіби шыңдауға бағытталған білім алу үшін қажетті жағдайлар жасау, оқытуда жаңа технологияларды енгізу, білім беруді ақпараттардыру, халықаралық ғаламдық коммуникациялық желілерге шығу – деп білім беру жүйесін одан әрі дамыту міндеттері көзделген [1]. Бұл міндеттерді шешуде әрбір білім беру мекемесі, әрбір мұғалімнің күнделікті ізденісі арқылы, барлық жаңалықтар мен қайта құру өзгерістерге батыл жол ашатын жаңа практикаға, жаңа қарым-қатынасқа өту қажеттігі туындайды. Қазіргі кездегі жоғары білім беру қоғам талаптарын қанағаттандырудың бірнеше жүйелерін қарастырады, яғни ғылымды, білімді және өндірісті интеграциялау түрі ретінде ғылыми оқу-өндірістік кешендер құру, оқытуды және студент еңбегін дараландыру, білім беруді ізгілендіру; оқытушылардың кәсіби даярлығына жоғары талап қою, жоғары оқу орнында болашақ мұғалімдерді даярлау мен олардың кәсіби деңгейін жаңа педагогикалық технологиялар негізіне көтеру қажет. Мұндай үдеріс әлемнің түрлі елдерде өздерінің ұлттық ерекшеліктеріне, экономикалық жағдайына білім беру жүйесінің дәстүрлеріне қарай әртүрлі деңгейде көрініс тапқан.

Әдістеме

Жеке тұлғаны жан-жақты дамыту шеңберінде білім берудің мақсаты мен мәнінің өзгеруі білім беру технологиясы деп аталатын жаңа ұғымның пайда болуына ықпал етті. Бұл ұғымның мәнін білім беру үдерісін өзгеше дамытатын жүйе деп түсінуге болады, онда білім алушылардың іс-әрекеті жетекші фактор болып табылып, оқыту мұғалім мен білім алушының субъектаралық өзара әрекетін қарастыратын және олардың мүмкіндіктерін қамтамасыз ететін рефлексиялық басқару ретінде көрінеді. Техникалық прогресс пен ғылыми ақпарат көлемінің ұлғаюы, бүкіл педагогикалық үдерістің тұлғалық бағдарлануына қойылатын талаптардың сөзсіз арта түсуіне алып келеді. Бүгінгі таңда кез келген оқу орындарында оқу үдерісін жетілдіру үшін жаңа педагогикалық технологияларын пайдаланудың тиімділігін практиканың өзі дәлелдеп отыр. Инновациялық білімнің теориялық-әдістемелік негіздері жөніндегі зерттеу еңбегінде педагог-ғалым А.Б.Нұрлыбекова инновация ұғымының шығу төркіні мен мазмұнына, инновациялық педагогиканың тарихи-педагогикалық алғышарттарын көрсетіп береді. Онда «Инновациялық технологияның негізгі сипаттамалары», «Инновациялық білімнің әдіснамалық және шығармашылық негіздері» сынды мәселелер қарастырылады [2].

Кез келген құралдың жаңашылдығы тұлғалық және уақыттық тұрғыдан салыстырмалы түрде болады. Жаңашылдық әрқашан нақты тарихи сипатқа ие. Нақты бір уақытта туылып, нақты бір тарихи кезең міндеттерін дұрыс шеше отырып, жаңашылдық көпшіліктің жетістігі болуы мүмкін немесе дамуға тежеуші болып, ескіруі мүмкін. Мәселен, сонау ХҮІ ғасырда Я.А.Коменский ойлап тапқан сыныптық-сабақтық оқыту жүйесі, А.С.Макаренко немесе В.А.Сухомлинскийдің тәжірибесі, Ростовтық үлгерімнің алдын-алу тәжірибесі, сабақтардың алуан түрлі құрылымдары бойынша липецкілік тәжірибе, мәселелік оқыту тәжірибесі, оқу-тәрбие үдерісін тиімділеу тәжірибесі В.Ф.Шаталовтың тірек конспектілері және басқалардың жаңалықтары өз дәуірінің көрнекті идеялары болып табылады. Оларды тарихтан тыс қарастыруға және бағалауға болмайды. Инновация мәселелерімен айналысып жүрген бірқатар ғалымдардың еңбектерін, жазған анықтамаларын қарастырып, талдай келе біз бұл ұғымның түп-төркінін белгілі уақыт арасында жаңашыл идеяны қайта қарау, жаңалау деп айтқанды жөн көрдік. Сәл ертерек кездің өзінде белгілі қолданылып жүрген идеялар жаңа бағытта ұсынылса, мұның өзі инновациялы деп аталған. Осыларды негізге ала отырып, инновацияны жаңалық, жаңа әдіс, өзгеріс, әдістеме, жаңашылдық, ал инновациялық үдерісті жаңа әдістеме құралы деп ұғамыз.

Қоғамның дамыған шығармашылық ойлауға ие, өндірістік және әлеуметтік өмірге жаңа мазмұн енгізетін адамдарға өскелең қажетсінуі болашаққа қатысты, кәсіби қызметке жоғары талапты белгіледі және тұрақтандыруға берік ағымға ие болып отыр. Әрбір маманның кәсіби шығармашылық белсенділігін қалыптастырудың мәні объективті түрде өсті. Кәсіби шығармашылық қабілет жоғары деңгейлі болашақ маманның бәсекеге қабілеттілігі мен біліктілігін арттырады.

Қазақстан Республикасыны 2015 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасында жоғары оқу орындарындағы оқу-тәрбие үдерісінде болашақ мұғалімдердің шығармашылық шығармашылығын дамытуға, білім беру қызметіндегі қажеттілікті қалыптастыруға бағытталуы тиіс деп көрсетілген [3].

Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімінің шығармашылық қабілетінің деңгейін көтеру проблемасы, еркін және белсенді ойлауға қабілеттілігі, тәрбиелік-білім беру процесін үлгілеу, оқыту мен білім берудің жаңа идеясы мен технологиясы дербес бейімделе алатындығы өзекті болып табылады. Өйткені, біріншіден, кәсіби білікті мұғалім мектептегі тәрбие-білім беру үдерісінде шығармашыл оқушыларды қалыптастыруға оң ықпал жасайды, екіншіден, ол өзінің кәсіби қызметінде үздік нәтижелерге қол жеткізе алады, үшіншіден, оның кәсіби мүмкіндіктерін іске асыруға қалыптастырады. Барлық жаңа типтегі білім беру мекемелер оқу пәндерін тереңдетіп оқытатын лицейлердің, гимназиялардың, мектептердің қызметі дәлел болып қызмет етеді.

Шығармашыл тұлға – бұл шығармашылыққа деген тұрақты да жоғары

қызығушылығын білдіретін, шығармашылық қабілетті қалыптастырудың органикалық бірлігінде көрінетін, оған бір немесе бірнеше әрекет түрлерінде прогрессивті, жеке мәнді шығармашылық нәтижелерге қол жеткізуге мүмкіндік беретін мотивациялық-шығармашылық қабілеттілік тән – тұлға. Шығармашылыққа талпыныс адамның танымдық мотивациясын қалыптастырушы ретінде, шығармашыл процестің оталдырғыш механизмі ретінде саналады.

Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі еңбек жолын енді бастағанда өзінің болашақ кәсіби қызметін жан-жақты игеру, өзін педагогикалық қызметтің субъектісі қалыптастыру міндеті тұр. Енді бір-біріне ұқсас емес жағдайды шығармашылық шешу болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерін кәсібіне кіріскеннен бастап ынталандырады. Қазіргі кезде педагогикалық қызмет өз табиғаты бойынша жалпыға бірдей болған шығармашылық болып табылатыны туралы тұжырымдайды. Болашақ мұғалімнің шығармашылық қабілеттерін қалыптастыру тұлғаның ақыл-ойы, көңіл-күйі, көзқарастық мүмкіндігін ынталандыру үшін нақты жағдай жасайды. Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімінің шығармашылық қабілетін дамыту үдерісі педагогикалық шығармашылығын қалыптастыруда, онда жеке позицияны және тұлғаның белсенділігі маңызды сапасын қамтиды. Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімінің шығармашылық қабілеті түрліше байқалады және күнделікті педагогикалық қызметте іске асырылады.

Қазіргі жағдайда болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімінің шығармашылық қабілетін дамыту болашақ кәсіби қызметтің ғылыми негіздерін білу айрықша маңыз алады, кәсіби білім, біліктілік пен дағдыны игереді. Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімінің шығармашылық қабілеттілігі оның жоғары оқу орындарында оқу үдерісінің өзінде қалыптаса бастайды. Шығармашылық қабілеттіліктің негізі іргелі (пәндік негіздеме бойынша), арнайы (жеке дидактикалық), психология-педагогикалық білімдерді оқу болып табылады, олар болашақ кәсіби қызметті игере білу деңгейімен анықталады. Қазіргі уақыт талабына сай, жоғары оқу орындарында мамандар даярлау көп аспектілі және сан алуан мәселелерді қамтиды. Білім беру саласында қоғамның әрбір мүшесінің назарынан тыс қалмайтын мәселелер жайында түбегейлі өзгерістер жасалуда. Қазіргі қоғамда ең алдымен білімді дамыту тиіс. ХХІ ғасырдағы білім адамның қызығушылықтарының дамытуға негізделеді. Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі қоғамда болып жатқан тез өзгеріп тұратын әлеуметтік-экономикалық, педагогикалық, ғылыми өзгерістерге тез төселгіш жаңаша ойлау жүйесін меңгерген, жеке шығармашылық кәсіби стильде педагогикалық үдерісте жұмыс істей алатын болуы керек. Білім арқылы адамның интеллектуалдық, рухани күші артады. Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі үшін де білім – оның шығармашылық қабілетін дамыту. Әсіресе біздің көңіл аударатын басты мәселеміз болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімін шығармашылық жұмыстарға жетелеу, оларды тиянақты ғылыми біліммен қаруландыру, сол арқылы нарықтық экономиканы меңгерген жеке тұлғаны қалыптастыру болып табылады. Жаңа педагогикалық технологияларды қолдануда бұл талаптардың алатын орны ерекше. Себебі, болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі өзінің теориялық білімдері мен біліктерін іс жүзінде қолдану барысында педагогтік іске жатқызады. Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі жаңа педагогикалық технологияларды қолдану барысында әрбір технология бойынша терең мағлұмат алады:

Жалпы шығармашылық дегеніміз – адамның белсенділігі мен дербестігінің және қиыл-ойын іске асырудың жоғары формасы. Шығармашылықты сипаттаушы маңызды ой-тұжырымның бірізділігі негізінде логикалық жүйенің және жоғары сезімнің асқақ ойлаудың ерекше тәсілдерінің іске асуы болып табылады. Адамның ақыл-ой өзгешеліктерін, оның жеке қасиеттерін көрсететін кез келген адам бойынан табылатын логикалық бірізділік логикалық жүйеге негізделген шығармашылық шабыт қабілет деп аталады [4].

Шығармашылық болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғаліміне шынайы қуаныш сезімін әкелуі тиіс. Жаңаны жасау, өзі жасаған тың дүниеден алған жан ләззаты студент үшін шабыт баспалдағы болып саналады. Ғылыми жұмыс жаза білген студенттің сұлулық

пен әсемдік туралы түсінігі мол болады. Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдеріне алуан түрлі тапсырмалар беру, ойындар ұсыну студент назарын шығармашылық арнаға бұрады. Ұшқырлық, өткірлік, қиялға, ойға жүйріктік, ой жүйесіндегі дәлдік, философиялық түйін табу, сөздің мағынасын түсіну, жүйелі сөйлей білуге үйрету қажеттілігі жоғары оқу орнында тіл тәрбиесін жүргізудің сан алуан формасын меңгеруді керек етеді. Шығармашылықтың түрлері көп. Солардың ішіндегі ерекшесі – сөз өнері саласы. Олай болса, Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғаліміне сөз өнерін меңгерту оқытушының алдына қойған негізгі мақсаттарының бірі болуы тиіс. Шығармашылық қызығуы қалыптасқан студентті іздеу, оларды тәрбиелеу қоғам үшін өте қажет, себебі дарынды адам басқа адамдарға қарағанда көп пайда алып келеді. Сол себепті студентті зерттеу, бейімдеу, ынталандыру жұмыстары көптеп жүргізілуі қажет. Әлемдік білім кеңістігіне толығымен кіру білім беру жүйесін халықаралық деңгейге көтеруді талап ететіні сөзсіз. Болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімінің шығармашылық қабілеті және оның мәнін түсіну үшін жеке тұлғаның ғылыми-педагогикалық зерттеулердің объектісі ретінде анықталу сипатын білу қажеттілік болып табылады. Қазіргі жаңа өрлеу, даму кезеңінде, жоғары оқу орындарындағы болашақ қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімдерін заман талабына сай тәрбиелеу және оларды жаңа заманға жаңаша көзқарас қалыптастырып, білім сапасын техника жетістіктерімен сабақтастыра отырып жаңарту – ХХІ ғасыр талабы болып табылады.

Қазақ халқының тілі мен көркем әдебиеті атадан балаға мирас болып ғасырлар бойы ұрпақ тәрбиесінің арқауы болған және әр дәуірдің өз шындығын бейнелеп, әр заманның адам тәрбиесіндегі өзіндік мақсат мұраттарын айқындап отырған. Жоғары кәсіби білім беруде қазақ тілі мен әдебиетті оқытуда жаңа технологияларды пайдалану көркемдік құндылығы жоғары туындыларды меңгеруді көздейді. Әдебиет үздіксіз даму үстінде болатын процесс болғандықтан, әдебиеттің соңғы жылдар ішіндегі табыстарының өзі қазіргі қазақ тілі мен әдебиеті курстарының мазмұнына едәуір өзгерістер енгізіп, үнемі оқу бағдарламаларын жаңартып, қадағалап отыруды қажет етеді. Сондықтан жоғары мектепте қазақ тілі мен әдебиетін оқыту жекелеген пәндерді оқытудың мазмұнын, оқыту әдістерін, ұйымдастыру формаларын айқындайтын педагогика ғалымның бір саласы пәндік дидактикаға негізделеді. Қазіргі жағдайларда қоғамның маңызды міндеті - жаңа өзіндік сана мен ойлауды қалыптастыру. Жоғары оқу орындарындағы қазақ әдебиеті пәнін оқытуда интерактивті әдістерді қолдану болашақ мамандардың кәсіби дамуына ықпал етеді. Интерактивтік іс-әрекеттің негізгі идеясы – өзара түсіністікке, ынтымақтастыққа негізделген достық ахуал жағдайындағы екіжақты және көпжақты қарым-қатынас, пікірлесім, тілдесім. Бүгінгі таңда білім беру саласындағы жаңа технологияларды меңгермейінше, сауатты, жан-жақты маман болу мүмкін емес, өйткені ақпарат мәселесі қоғамдағы түйінді мәселелер қатарынан орын алады. Қоғамды ақпараттандыру мәселесіне қоғамды дамытудың негізгі шарттары ретінде аса мән берілуде. Компьютерлік ақпараттық технологияның бүкіл адамзат әрекетінде қолданыс табуы қоғамның парасаттану тенденциясының жоғары деңгейін көрсетеді. Жаңа ақпараттық технологиялар жағдайындағы оқыту үдерісі жеке тұлға теориясына сүйенеді, өйткені кез келген оқыту әрбір жеке тұлғаға бағытталады [5].

Елімізде кәсіби бағдар берудің жаңа жүйесін жасау, бәсекеге қабілетті және құзіретті маман даярлау бүгінгі күннің басты талабы. Мұндай маман дайындау үшін білім беру үдерісін белсендіру, оқытудың жаңа формалары мен әдіс-тәсілдерін, технологияларын жетілдіру керек. Осы бағытта жоғары мектеп педагогикасының күрделі де маңызды бір мәселесі - студентті болашақ мамандығына бейімдеу, кәсіптік біліктілік құзыреттіліктерін қалыптастырудың маңызы зор. Қазақстандық бүгінгі жас ұрпаққа сапалы білім, тағылымды тәлім-тәрбие беру үрдісінде қазіргі заманғы электорнды ақпараттық-қатынастық технологияларды тиімді пайдаланудың орны ерекше. АҚТ-ны пайдалануды заман ыңғайына қарай оңтайлы дамыту – ХХІ ғасырда кез-келген мемлекеттің дамуына аса маңызды орын алады.

Педагогикалық қызметтің нәтижесіне деген көзқарастың өзгеруі білім беру процесіндегі құзіреттің орнын көрсетеді. Сондықтан мұғалім үйренушінің өзін мақсат қоюға үйретуі керек. Жоғары оқу орнында балалар әдебиетінің қазіргі прозалық үлгілерін талдауда үйренетін әдеби теорияның жүйесіне әдебиеттану әдіснамасындағы мазмұн мен пішін бірлігін басшылыққа алу, әдеби талдаудың әдістерін меңгеру, әдеби шығарманы көркемдік тұтастықта ғылыми талдау, жеке элементтер жүйесіне талдау, мәтінге талдау жүргізу, проблемалық талдау, тақырыптық талдау, тұтас талдау, образ бойынша талдау жатады. Студенттер осы жүйеге сәйкес Балалар әдебиетіндегі прозалық туындыларды тақырыптық, мазмұндық ерекшеліктері мен көркемдік құндылықтар ауысуындағы даму тенденцияларын талдап, әдеби құзыреттіліктерін дамытады. Сұрақ-жауап, баяндау, топтық жұмыс түріндегі семинар сабағында тақырып бойынша мынадай сұрақтар талдауға ұсынылады:

1) Балалар әдебиетіне жататын қандай шығармаларды атауға болады?

2) Балалар әдебиеті тәуелсіздік жылдарында қандай бағытта дамып келеді?

Шығармашылық жұмыс ретінде «ЖИГСО» әдісімен топтық жұмыс ұйымдастырылады. Әр топқа тапсырма беріледі.

1-топ: Қазіргі таңда оқырманы көп балаларға арнап жазылған шығарманы атаңыз? Жауаптарыңызды ғылыми тұжырымдармен дәйектеп айтып беріңіздер.

2-топ: Қазіргі балалар әдебиетінің әлеуметтік мәселе ретінде әңгіме, повестерге тән тән проблемалық жағдаяттарды «Топтастыру стратегиясы» бойынша жазыңыздар.

3-топ: Қазақ балалар әдебиетіндегі повестерді тақырыптық жіктеп, кесте түрінде көрсетіңіздер. Студенттердің жауаптары оқу іс-әрекетінің кәсіби бағыттылық ұстанымы арқылы дамытылуға тиісті кәсіби құзыреттіліктерін анықтауға көмектеседі. Ақпараттық құзыреттіліктердің қазіргі дамыған жағдайында әрбір студент орындайтын аудиториялық, өзіндік жұмыстарында инновациялық технологиялардың көмегімен оқытудың сапасы арта түседі. Балалар әдебиетін оқытуда жалпы дидактикалық ұстанымдармен бірге қазіргі білім берудің жаңа парадигмасымен байланысты өрбіп отырған оқыту ұстанымдарын басшылыққа алудың өзектілігі айқын. Студенттердің эстетикалық танымдық әрекеті арқылы көркем шындық пен ақиқат өмірдің байланысы, қоршаған ортаға, әлемге деген көзқарасы, ұғым-түсініктерімен пайымдаулары, пікірелері мен өзіндік тұжырымдары қалыптасады. Студенттің қазіргі балалар әдебиетін кәсіби тұрғыдан игеруі практикалық тәжірибенің жинақталуы нәтижесінде, көркем шығарманы талдау, сараптап-пайымдаудың негізінде жүзеге асады. Мәселен, Б.Соқпақбаевтың «Менің атым Қожа», «Жекпе-жек» повестерін оқып, талдауда мынадай тапсырмалар студентті мәтіндік білімді мазмұндық тұрғыдан иегере отырып, ақиқат өмірмен байланыстыруға дағдыландырады:

- Повестер неліктен «Менің атым Қожа», «Жекпе жек» деп аталған.

- Повестердің тақырыптық атауының мәні неде?

- Өмірдегі адамдар мен әдеби кейіпкерлердің өзіндік байланысы бар ма?

- Қазіргі қоғамда және Б.Соқпақбаев бейнелеген қоғамдағы балалардың көзқарастарында қандай айырмашылық бар?

Нәтиже

Бұл арқылы балалар әдебиеті контекстіндегі ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтардың адамға дұрыс бағыт бере алатын ең маңызды идеалдарын игереді. Болашақ мамандардың ақыл-ой мәдениетін жоғары деңгейге дамыту көзделеді. Сондықтан балалар әдебиетін оқытуда жай мазмұндық тұрғыдан игеру аздық етеді, оның ішкі жан-дүниесіне, әдеби иірімнің астарындағы адамдық немесе адамзаттық проблемаға, құндылықтарға үңіле отырып, әлемді тануға ұмтылу кәсіби әдебиетші мамандарды даярлауда ерекше маңызды орын алады. *Нәтижеге бағдарлай оқыту ұстанымы* бұл кез-келген салада жаппай бағыт алған тенденция десе де болады. Себебі, кез-келген әрекеттің нәтижесі болуы өмірлік заңдылық, аталған ұстаным сол заңдылықтардың педагогика ғылымында ерекше мән беруіне байланысты туындап отыр. Жоғары оқу орнында қазақ тіл

мен әдебиет мамандарын даярлауда балалар әдебиетін, оның ішінде әңгіме, повест жанрларын оқытуда жалпы ортақ жалпыдидактикалық заңдылықтардың ішінде қазақ тілі мен әдебиетін оқытудың инновациялылығы ұстанымы басты назарға алынады.

Талқылау

Әлемдік оқу үдерісінің өзегі – жаңа технологиялар екені мәлім. Әрбір технология өзіндік жаңа әдіс-тәсілдерімен ерекшеленеді. Әдіс-тәсілдерді оқытушы ізденіс арқылы білім алушы қабілетіне, қабылдау деңгейіне қарай іріктеп қолданады.

Қорытынды

Заманауи сөздік қорымызға педагогикалық технология ұғымының берік енуіне карамастан, оны түсіну мен пайдалануда қазірге дейін әртүрлі көзқарастар кездеседі. Педагогикалық технологиялар заманауи оқытудың әдістерінің, формаларының, тәсілдерінің барлық құралдары, әсіресе оқытудағы ақпараттық технологияларды пайдалану саласындағы мүмкіндіктер бойынша пайдалану қажет. Инновациялық оқыту әдісі – оқытудың нәтижелілігі мәселесін шешуге бағытталған тағы бір қадам. Бұл мәселенің түбегейлі шешілуі жаңа өркениеттің бастамасын білдіреді. Инновациялық педагогикалық технологияларға өнер табыстарын, жаңа технологияларды жасау, тарату, ендіру, пайдалану және коммерциализациялау технологиялары жатқызылып жүр. Алдағы уақытта осы мәселелер жөнінде ізденістер жасау жоспарлануда.

Әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы. Астана; Ақорда, 2007. №3,19-III ҚРЗ.
2. Нұрлыбекова А.Б. Инновациялық білім: теориялық және әдістемелік негіздері. Шымкент, 2019. 133 б.
3. ҚР Білім беруді дамыту тұжырымдамасы. Астана, 2011
4. Т.Тәжібаев. К.Д.Ушинскийдің психологиялық жүйесі. Халық мұғалімі. 1946, № 1-2
5. Қатаев Н.С. Студенттердің өзіндік жұмысын ұйымдастыру барысында мультимедиялық технологияларды пайдалану біліктілігін қалыптастыру. ПҒКД. Алматы, 2010. 144 б. 32 бет
6. Әлімов А. Интербелсенді әдістемені ЖОО-да қолдану мәселелері. Алматы, 2013. 448 б.
7. Жұмажанова.Т.Қ. Әдебиетті оқыту әдістемесі. Мектеп ұстаздары мен болашақ әдебиетші студенттерге арналған оқу құралы. Алматы: Білім, 2009. 288 бет. //Әдеби мәтіндерді студенттере меңгертудегі дәрісханадан тыс жұмыстарды ұйымдастыру: Оқу құралы. Алматы: Абай атындағы ҚазҰПУ-дың «Ұлағат» баспасы, 2011. 152 б.

Аннотация: В статье рассматривается развитие творческого потенциала будущих учителей в условиях открытости сознания. Один из видов творческого мышления - мышление характеризуется появлением нового субъективного продукта и новыми разработками в познавательной деятельности по его созданию. Эти новые события связаны с мотивацией, целями, оценками, смыслом. Креативное мышление отличается от процесса использования знаний и навыков, полученных от того, что называется репрографическим мышлением. Изучение природы искусства является фундаментальной проблемой эстетических теорий в философии, социологии, литературоведении. В нынешние трудные времена быстрый рост человеческого сознания и знаний, увеличение научного потенциала и мощи требуют более глубокого взгляда на художественное творчество. В связи с этим характер искусства также основан на национальной основе для изменения, продвижения, адаптации к процессу глобализации. Это неизбежно потребует от учеников постоянного совершенствования своего духовного внутреннего мира с их зрением, трудолюбием и глубокими знаниями. Цель современных образовательных технологий - вывести учащихся на творческий уровень путем формирования обязательного уровня знаний.

Ключевые слова: открытость сознания, будущий учитель, творческий потенциал, образование, педагогика, развитие, инновации, технологии

Abstract: The article discusses the development of the creative potential of future teachers in an open mind. One of the types of creative thinking - thinking is characterized by the emergence of a new subjective product and new developments in the cognitive activity on its creation. These new developments relate to motivation, goals, assessments, meaning. Creative thinking differs from the process of using knowledge and skills learned from what is called reprographic thinking. The study of the

nature of art is a fundamental issue of aesthetic theories in philosophy, sociology, literary science. In today's difficult time, the rapid growth of human consciousness and knowledge, the increasing scientific potential and power require a deeper look at artistic creativity. In this regard, the nature of art is also based on the national basis for change, advancement, adaptation to the globalization process. This will inevitably require the students to constantly improve their spiritual inner world, with their eyesight, diligence and deep knowledge. The goal of today's educational technology is to bring students to the creative level by forming a compulsory level of knowledge.

Keywords: openness of consciousness, future teacher, creative potential, education, pedagogy, development, innovation, technology